

ZOL GENK

Campus Sint-Jan
Campus Sint-Barbara
Medisch Centrum André Dumont

ZOL MAAS EN KEMPEN

Delier

Bij plotselinge verwardheid is de belangrijkste vraag niet 'wat is er met de geest aan de hand?', maar 'wat probeert het lichaam ons te vertellen.'

ZOL GENK

Campus Sint-Jan
Synaps Park 1
B 3600 Genk

Campus Sint-Barbara

Bessemmerstraat 478
B 3620 Lanaken

Medisch Centrum André Dumont

Stalenstraat 2a
B 3600 Genk

ZOL MAAS EN KEMPEN

Diestersteenweg 425
B 3680 Maaseik

ZOL GENK
tel. +32(0)89 80 80 80
ZOL MAAS EN KEMPEN
tel. +32(0)89 50 50 50
info@zol.be

Beste,

Via deze brochure willen we u een beter beeld geven van een delier. Mocht u na het lezen van deze brochure nog vragen hebben, aarzel niet om deze te stellen.

INHOUDSTAFEL

1. Plotseling is alles anders	3
2. Dit signaal heeft een naam: Delier	4
3. Een delier is geen ziekte, maar een alarmbel	5
4. Waar komt de rook vandaan?	6
5. Waarom wachten geen optie is	7
6. Uw rol is onmisbaar	8
7. Van signaal naar actie	15

01 PLOTSELING IS ALLES ANDERS

Wanneer het gedrag van uw naaste van het ene op het andere moment verandert.

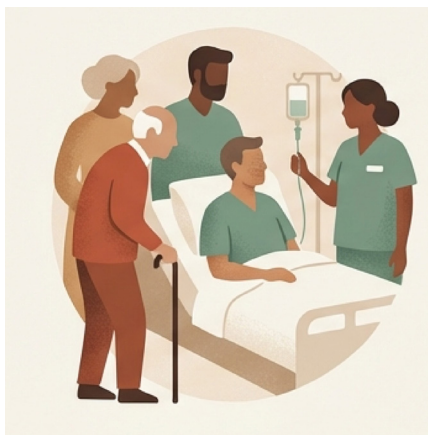
Een plotselinge verandering in het denken of doen van een dierbare kan verontrustend zijn. U merkt dat uw naaste niet zichzelf is; de verwardheid kwam ineens opzetten.

Cruciaal inzicht:

Dit is geen normaal onderdeel van het ouder worden. Het is een signaal dat direct aandacht vraagt.

02 DIT SIGNAAL HEEFT EEN NAAM: DELIER

Een delier is een plotselinge staat van verwardheid. Het is een acute medische situatie die zich binnen uren of dagen kan ontwikkelen.

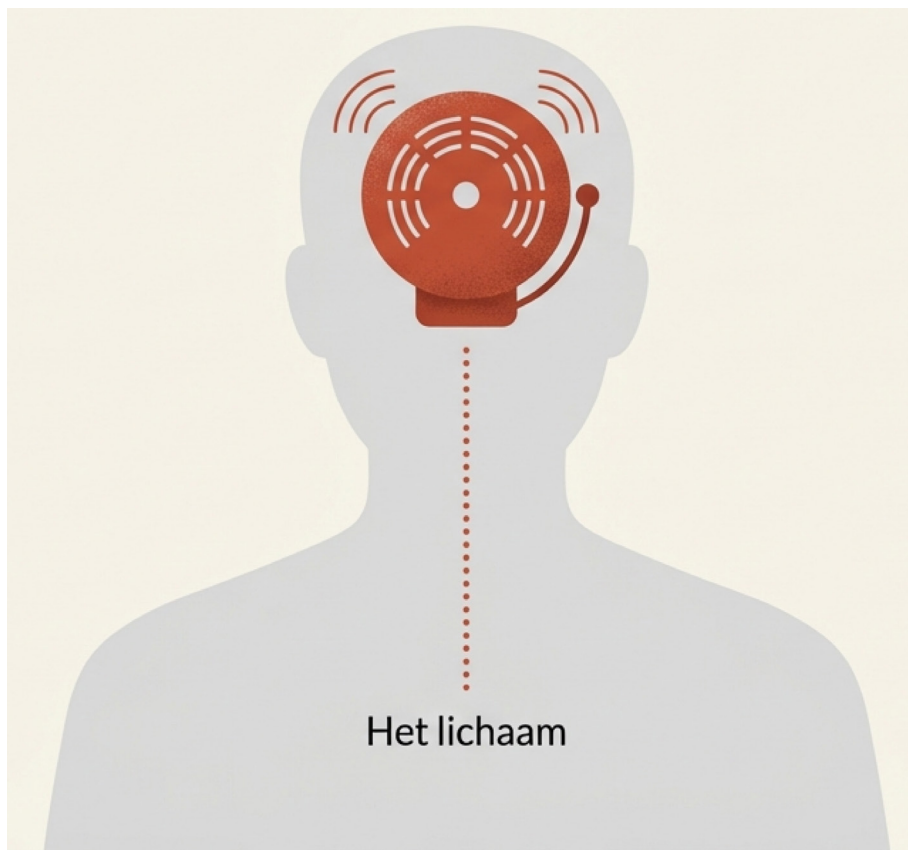
Wie loopt risico?

Vooraf zieke mensen of oudere zorgvragers, vaak tijdens een ziekenhuisopname.

De Symptomen

- Angstig of onrustig gedrag.
- Sufheid of ongewoon stil zijn.
- Moeite om de aandacht erbij te houden.

03 EEN DELIER IS GEEN ZIEKTE, MAAR EEN ALARMBEL

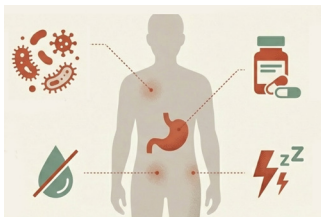
De Kernmetafoor

Zie een delier als een rookmelder voor het lichaam.

De verwardheid is de 'rook'. Het is een dringend signaal dat er ergens anders in het lichaam 'brand' is (een onderliggend probleem) dat onmiddellijke aandacht vereist.

04 WAAR KOMT DE ROOK VANDAAN?

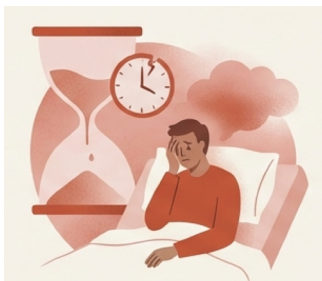
Mogelijke oorzaken van de verwardheid

- Ongemak, zoals pijn of slaapstoornissen, kan een uitlokkende of onderhoudende factor zijn bij het ontstaan van een delier.
- De verwarring in het hoofd komt vaak door een probleem in het lichaam.

Vind de oorzaak met PINCH ME en behandel	
Pijn	Kijk uit voor niet verbale signalen
Infectie	Een juiste diagnose is belangrijk net als een correcte behandeling, behandel ook de koorts.
Nutritie	Eetpatroon en lichaamsgewicht beoordelen
Constipatie / urineretentie	Laatste ontlasting / mictie
Hydratatie	Donkere / sterk ruikende urine? Droge lippen / huid? Hoofdpijn?
Medicatie	Nevenwerkingen of nieuwe medicatie ? Over – of onder dosering medicatie?
OmgEving / sensorische deprivatie	Bril / hoorapparaat? Evenwichtige prikkeldosering? Oriënteer in tijd, plaats en persoon

05 WAAROM WACHTEN GEEN OPTIE IS

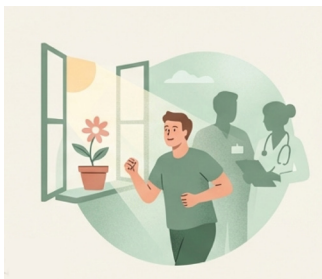

Het Risico

(bij afwachten)

Een onbehandeld delier kan ernstige gevolgen hebben:

- Langere ziekenhuisopnames
- Blijvende achteruitgang in dagelijks functioneren
- Verhoogde kans op complicaties of overlijden

De Hoop

(bij actie)

De uitkomst kan worden verbeterd.

- Vroege herkenning leidt tot snellere behandeling.
- Dit verkort de duur van het delier.
- Dit vergroot de kans op volledig herstel.

06 UW ROL IS ONMISBAAR

U kent uw naaste het beste. U ziet veranderingen die een arts of verpleegkundige misschien mist. Uw alertheid is van onschatbare waarde. Gebruik de toolbox met tips!

Hieronder volgen 5 concrete tips om u te helpen alert te zijn en adequaat te handelen.

Tip 1: Let op plotselinge veranderingen

De Start

Is de verwardheid acuut ontstaan (uren tot dagen) en anders dan het gebruikelijke gedrag van de patiënt?

Het Verloop

Wees alert op gedrag dat sterk wisselt gedurende de dag (het ene moment helder, het volgende moment verward).

De Focus

Let op moeite met de aandacht erbij houden of een veranderd bewustzijn.

Plotseling= Alarm

Tip 2: Zorg voor rust en oriëntatie

Help uw naaste zich te oriënteren in het 'hier en nu'.

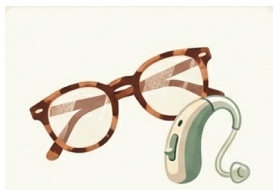

- **Prikkels:** Creëer rust. Beperk lawaai en het aantal bezoekers aan het bed.
- **Ankers:** Plaats een klok en kalender in het zicht. Zet vertrouwde foto's neer.
- **Ritme:** Zorg voor een duidelijk dag-en nachtritme (licht overdag, donker 's nachts).

Tip 3: Blijf duidelijk en rustig communiceren

DO	DON'T
<ul style="list-style-type: none">• Praat langzaam• Gebruik korte, eenvoudige zinnen• Stel één vraag tegelijk• Herhaal belangrijke informatie rustig• Bied geruststelling en veiligheid• Stimuleren om te bewegen (in de mate van het mogelijke)• Stimuleren van het geheugen (kruiswoordraadsels, puzzels, ...)	<ul style="list-style-type: none">• Ga niet in discussie over waanideeën of hallucinaties. Dit verhoogt de angst.• Niet forceren (bij zorg, mobilisatie of gesprek)• Niet te veel prikkels geven (drukke, lawaai, fel licht)• Niet snel fixeren zonder eerst andere interventies te proberen

Tip 4: Controleer de basisbehoeften

Zintuigen

Zorg dat bril en gehoorapparaat aanwezig zijn en worden gebruikt.

Zonder deze zintuigen is oriëntatie onmogelijk.

Brandstof

Zorg voor voldoende eten en drinken om uitdroging te voorkomen.

Comfort

Let op signalen van pijn.

Tip 5: Schakel op tijd hulp in

- Vertrouw op uw instinct; u bent de belangrijkste waarnemer.
- Neem bij elke twijfel direct contact op met een arts of verpleegkundige.

**Wacht niet af of het vanzelf overgaat.
Snel handelen is essentieel.**

07 VAN SIGNAAL NAAR ACTIE

1. Herken het signaal

Plotselinge verwardheid is geen dementie, maar een alarmbel voor een lichamelijk probleem.

2. Gebruik de toolbox

Creëer rust, communiceer duidelijk en controleer basisbehoeften (bril, drinken, pijn).

3. Onderneem actie

Uw alertheid en snelle reactie maken het verschil voor het herstel.

www.ZOL.be

www.twitter.com/ZOLziekenhuis

www.facebook.com/ZOLzh

www.youtube.com/user/ZOLziekenhuis

Schrijf u in op onze nieuwsbrief via www.zol.be

Raadpleeg online uw medisch dossier via www.mijnzol.be